

VOOR

Januari 2010 • jaargang 3 • nummer 1

Inhoud

In deze Kwartaalnieuwsbrief leest u over de ontwikkelingen van Voorall.

Het waarom, het wie, het hoe...

... en welke resultaten we tot nu toe hebben behaald.

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief, suggesties of vragen kunt u mailen naar: info@voorall.nl

In deze nieuwsbrief

2010: Voorall Inclusief Beleid	1
Agenda 22 als werkmodel	3
Voorbeelden van huidig inclusief beleid in Den Haag	3
Verkiezingstour 'inclusief beleid'	4
Vrijwilligers vormen de ziel van Voorall	4
Aanpasbaar Bouwen: Investeren in onbeperkt wonen	6
RandstadRail Kennismakingsproject nu al een succes!	7
Haags Mantelzorgakkoord	8

2010: Voorall Inclusief Beleid

In een inclusieve samenleving kan ieder mens, met of zonder beperking mee doen en wordt niemand buitengesloten.

Essentieel om dit te bereiken is inclusief beleid: in alle fasen van de beleidscyclus rekening houden met de gevolgen van besluiten voor iedereen. Voor mensen met een beperking hebben plannen, bijvoorbeeld met betrekking tot wonen, werken, reizen, studeren, recreëren en sport, vaak een andere uitwerking dan voor mensen zonder beperking. Hoe kunnen beleidsmakers hier mee omgaan? Door mensen met een beperking te betrekken bij het maken van hun beleid. Als geen ander kunnen zij aangeven wat bijdraagt aan een maatschappij waaraan iedereen kan deelnemen.

Voorall start de ontdekkingstocht naar deze nieuwe manier van werken. Dit zal het eerste jaar vooral een bewustwordingstraject inhouden. Bij de achterban en bij de ambtenaren van de gemeente Den Haag. Voorall werkt voor Hagenaars met een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke beperking en/of een chronische ziekte en houdt deze doelgroepen tijdens dit proces nauwlettend in het oog. Jongeren en migranten hebben hier binnen speciaal de aandacht. In maart 2010 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats.

Dé gelegenheid om inclusief denken en doen onder de aandacht te brengen bij de kandidaatsraadsleden. In de aanloop hiernaartoe heeft Voorall haar standpunt over inclusief beleid gestuurd aan alle fracties.

Omslag in beleid

Uitgangspunt voor Voorall is dat Hagenaars met een beperking op hun eigen wijze actief en volwaardig mee kunnen doen aan het Haagse leven. Alles wat voor andere mensen in de stad mogelijk is, moet ook mogelijk zijn voor hen. Zij moeten zelf de regie kunnen voeren over hun eigen leven. Eventuele hulp die daarbij nodig is, moeten zij ook zelf kunnen regelen. Een utopie? Niet als in het maken van beleid van meet af aan rekening wordt gehouden met deze doelgroep. Dit vereist bij beleidsmakers een belangrijke omslag in denken en doen. En een hulpmiddel. Een goede manier om inclusief beleid in praktijk te brengen is de methode 'Agenda 22', gebaseerd op de 22 Standaardregels van de Verenigde Naties (VN).

22 VN Standaardregels

De maatschappij is zo ingericht dat mensen met een beperking lang niet altijd gewoon deel kunnen nemen aan de samenleving. Daardoor ontstaat ongelijkheid tussen mensen met en zonder beperking. De Verenigde Naties vindt dat deze ongelijkheid verkleind moet worden. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens uit 1948 is daarom in 1993 aangevuld met rechten voor mensen met een beperking. Het zijn 22 regels die een hulpmiddel vormen voor beleidsmakers zoals overheden. Alle lidstaten van de VN hebben de Standaardregels ondertekend. In Nederland is de wetgeving nog niet bekrachtigd. Dit zal uiterlijk in 2011 plaatsvinden.

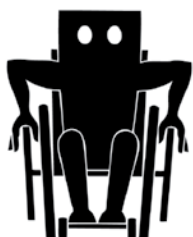
In de 22 regels staat wat nodig is om mensen met een beperking gelijke kansen te bieden op wonen, werk, onderwijs en sociale zekerheid. Er staan aanwijzingen in over voorwaarden en verantwoordelijkheden voor de overheid en burgers: wat moet een overheid in huis hebben om de

22 Standaardregels te kunnen invoeren? Wat is de rol van burgers? Wat moeten medewerkers van een gemeente weten over rechten van mensen met een beperking? Welke verantwoordelijkheden hebben werkgevers?

Bedoeling van de Standaardregels is dat de gemeente weet wat zij kunnen doen om gelijke kansen van mensen met een beperking te bevorderen. Met de regels kun je kijken hoe je er als gemeente voor staat: op welke levensterreinen hebben mensen met een beperking gelijke kansen? Op welke terreinen lopen we achter?

De 22 Standaardregels zijn dus de aanknopingspunten voor het maken van inclusief beleid maar geen praktische plannen die tot verandering leiden. De regels zijn een vertrekpunt voor verdere plannen voor beleid voor iedereen en krijgen concrete vorm via 'Agenda 22'.

Kijk voor meer over de 22 Standaardregels op: www.voorall.nl onder 'Inclusief Beleid'

Agenda 22 als werkmodel

'Agenda 22' blijkt heel geschikt om lokaal beleid vorm te geven en sluit aan op de maatschappelijke ontwikkelingen rond participatie en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het is een transparant en praktisch werkmodel voor samenwerking van verschillende partijen. Uitgangspunt is gelijkheid en respect voor ieders rol, expertiseniveau en verantwoordelijkheden. Kenmerkend aan de werkwijze is dat verschillende organisaties van mensen met een beperking en beleidsambtenaren van de gemeente met elkaar samenwerken. Bij deze

samenwerking worden, over de eigen belangen heen, nieuwe beleidsvoorstellen ontwikkeld. In een aantal andere steden, waaronder Utrecht, is de methode zeer succesvol gebleken. De gemeente Utrecht stelt: *'Dit proces is belangwekkend, omdat het vertrouwen creëert in de onderlinge samenwerking, maar ook vertrouwen in en begrip voor de bestuurlijke processen voor een goed en effectief beleid.'* (bron: gemeente Utrecht). Daarnaast is er ook een financieel aspect. Het is duidelijk dat het vaak duurder is om achteraf bestaande voorzieningen aan te passen. En ondernemers zoals restauranthouders,

cafés, bioscopen en winkeliers lopen omzet mis als ze niet bereikbaar en toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.

Voorall ziet de invoering van inclusief beleid in de gemeente Den Haag als een noodzakelijke stap om vooruit te komen. Het is daarbij van groot belang dat de gemeente expliciet kiest voor 'Agenda 22'. Het feit dat inmiddels ongeveer 100 gemeenten het werkmodel gebruiken, kan voor de gemeente Den Haag een stimulans zijn dit ook te implementeren.

Meer over Agenda 22 op: www.voorall.nl onder 'Inclusief Beleid'

Rol van Voorall

In 2010 staat 'bewustwording en beeldvorming' van Haags inclusief beleid centraal. Voorall doet dit onder andere door:

- I Organiseren van bijeenkomsten voor de achterban en medewerkers van de gemeente Den Haag. Centrale vraag: 'De Haagse samenleving voor iedereen'. Hoe ziet die eruit?
- II Samenstellen van een stadsbrede coördinatiegroep. Bestaande uit vertegenwoordigers van Haagse maatschappelijke organisaties, ondernemers en alle betrokken gemeentelijke diensten. Pioniers met visie zetten gezamenlijk inclusief beleid op de kaart.
- III Presenteren van 'De Haagse samenleving voor iedereen in beeld'. Een overzicht van mooie voorbeelden van inclusief beleid in onze stad.

Voorbeelden van huidig inclusief beleid in Den Haag

- HTM website met het keurmerk 'Drempelvrij'.
- Openbaar toilet op het Buitenhof toegankelijk voor iedereen.
- Mensen met een beperking kunnen reizen met RandstadRail.

Verkiezingstour 'inclusief beleid' start officieel 1 februari in Den Haag

De Taakgroep Handicap en Lokale Samenleving en Programma Versterking Cliënten Positie organiseren voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen in maart een speciale verkiezingstour door het hele land.

Centraal staat 'Gemeentelijk beleid waar iedereen met en zonder handicap gebruik van kan maken en de positie van burgers met een beperking in de plaatselijke samenleving'. In de twaalf provinciehoofdsteden wordt een bijeenkomst met toekomstige gemeenteraadsleden georganiseerd.

Op maandag 1 februari is als eerste onze stad aan

de beurt. Naar verwachting zullen staatssecretarissen Ank Bijleveld en Jet Bussemaker de tour officieel openen.

Het doel van de verkiezingstour is om bewustwording en overeenstemming bij kandidaats-gemeenteraadsleden te creëren. De kandidaten maken kennis met de kansen die inclusief beleid biedt. Daarnaast is het de bedoeling dat de lokale, regionale en landelijke media aandacht schenken aan het thema 'inclusief denken en doen' en aan de positie van burgers met een beperking in de Nederlandse

samenleving.

Wat gebeurt er tijdens de tour? In iedere provinciehoofdstad wordt een bijzonder paviljoen neergezet, waarin kandidaat-gemeenteraadsleden worden uitgedaagd om zich te verplaatsen in de positie van personen met een beperking. Daarnaast zal de toegankelijke bus 1202 aanwezig zijn waarin Voorall zich presenteert.

U bent daarbij van 13.00 tot 14.30 uur van harte welkom op het Spuiplein.

Meer informatie over de verkiezingstour en bus 1202 op: www.thls.nl en www.bus1202.nl

Vrijwilligers vormen de ziel van Voorall

7 december, De Internationale dag van de vrijwilliger

Voorall is blij met de inzet van haar 40 vrijwilligers.

"Vrijwilligers zijn een fundamentele bron voor de kracht van gemeenschap, solidariteit en sociale cohesie." Met dit citaat van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties opende directeur Edwin Graafland de lunchbijeenkomst voor de vrijwilligers van Voorall. "Een organisatie als Voorall zonder vrijwilligers is een zielloze organisatie. Eentje op afstand, niet wetend wat er gebeurt. Uw ervaringen

en de signalen die u geeft zijn bepalend voor ons werk."

De vrijwilligers van Voorall zetten zich op diverse manieren in: in de TestTeams, binnen de kerngroep en projectgroepen Toegankelijk Den Haag, in de Raad van Toezicht, binnen een werkgroep of in het bestuur van Doe Voorall Mee. Sinds kort is er een nieuwe groep vrijwilligers die mensen met een beperking begeleidt bij het reizen met RandstadRail. Tijdens de lunch zongen Voorall-medewerkers Margreet

Roemeling en Ieke de Leeuw de vrijwilligers toe met een speciaal gecomponeerd lied over de verschillende werkgroepen.

Een aantal persoonlijke ervaringen van vrijwilligers:

"Een positieve omgeving"

Yvonne van Barneveld is sinds een klein jaar lid van het Mobiele TestTeam.

"Ik had twee jaar binnen gezeten en kon geen kant op. Met mijn scootmobiel kreeg ik mijn vrijheid weer

terug. Ik dacht op een gegeven moment: Okay, ik ben en blijf gehandicapt. Ik kan het beter accepteren en leuke dingen gaan doen. Ik wil niet meer alleen bezig zijn met de negatieve kanten, maar kijken naar wat ik allemaal wél kan doen. Ik wilde wat omhanden hebben en vind het fijn iets nuttigs te doen. Het contact met Voorall is fantastisch. Dit is een positieve omgeving. Als je eenmaal op dit punt bent beland, zie je allerlei nieuwe leuke dingen, zoals deze lunch. De testritten zijn hartstikke leuk om met elkaar te doen. Het is nuttig en gezellig. We maken een praatje, we steunen elkaar en je weet: je bent niet alleen."

"Belemmeringen wegwerken"

Tijmen Colijn is lid van het TestTeam, heeft zelf geen beperking en gebruikt de rolstoel alleen tijdens de testritten van het TestTeam. "Ik heb familieleden in een rolstoel en ben zeer betrokken bij het thema toegankelijkheid. Ik vind het belangrijk een

bijdrage te leveren aan een wereld die voor iedereen toegankelijk is. En ik wil zelf ondervinden hoe het is wanneer je de drempel niet over kunt. Voor mijn werk als gemeenteraadslid voor de SP wil ik voeding krijgen van mensen die dagelijks in een rolstoel zitten. Belangrijke zaken voor de toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimten kan ik in de raad naar voren brengen. We hebben al enkele successen geboekt, onder meer met de notitie over de strandrolstoelen. Zo wil ik belemmeringen wegwerken. Het begrip toegankelijkheid moet in het hoofd en in het hart komen."

"Kenniss is macht"

Jacqueline Fils is lid van diverse werkgroepen bij Doe Voorall Mee, waaronder de werkgroep Wmo. "Ik wil alles weten, ik kan niet tegen afhankelijkheid. Ik vind het belangrijk dat als ik iets nodig heb, dat ik de weg weet. Dat ik weet van het hoe en waarom. Het is leuk werk, dat ik doe voor de mensen die wat mankeren. Kennis is macht, zeker als je chronisch ziek bent. Ik ben via de werkgroep

altijd op de hoogte van belangrijke informatie, zowel voor mezelf als voor andere mensen die mij nodig hebben. Ik zit er al ruim tien jaar bij. Er kan nog wel het een en ander bijgeschaafd worden door ervaringsdeskundigen, maar het werk van Voorall komt steeds beter van de grond."

"Bijdragen aan de toegankelijkheid"

Jaap Trouw werkt sinds '93 een dag per week als verkeersdeskundige bij Voorall en is voorzitter van de Werkgroep Toegankelijk Den Haag (WTD). "Ik kwam bij de WTD toen ik nog bij de HTM werkte en me daar bezig hield met toegankelijkheid. Ik vond het erg leuk. Je weet er steeds meer van en je ziet wat er op dat gebied allemaal gedaan wordt. Toen ik met de VUT ging ben ik vrijwilligerswerk gaan doen voor Voorall. Ik ben gewoon doorgegroeid in de werkgroep. Ik heb van mezelf iets verzorgends en vind het leuk om dingen goed te maken voor mensen. En ik vind het heel belangrijk dat ik een bijdrage kan leveren aan de toegankelijkheid in

Den Haag. Ik heb aan de wieg van Voorall gestaan en heb de statuten van Voorall en Doe Voorall Mee gemaakt. Sinds een jaar werken we met een andere opzet van de WTD. Er is nu een kerngroep die het beleid bepaalt; de uitvoering wordt gedaan door projectgroepen. Ik ben voorzitter van de kerngroep en zit in de projectgroepen Openbaar Vervoer en Verkeer. Het grote voordeel van de afgeronde clusters is dat je zo meer mensen kunt aantrekken die er zin in hebben en die actief willen meedoen."

Standpunten Voorall m.b.t. gemeenteraads- verkiezingen 2010

Dit document kunt u downloaden op www.voorall.nl/publicaties/adviezen

Aanpasbaar Bouwen: Investeren in onbeperkt wonen

Voor Voorall staat dit belangrijke onderwerp al een tijdje op de agenda. Maar wat is aanpasbaar bouwen eigenlijk? Iemand die door ouderdom, ziekte of een ongeluk een hulpmiddel zoals een (elektrische) rolstoel of rollator nodig heeft, krijgt er vaak nog een probleem bij. De eigen woning blijkt hierop niet goed ingericht te zijn. Denk aan stoepjes, trappen, smalle doorgangen. Veel plaatsen in huis worden onbereikbaar. Vaak moet het hele huis verbouwd worden om te zorgen dat je nog overal kunt komen en alles kan gebruiken. Een tijdrovende en dure kwestie. Om dit te voorkomen is er aanpasbaar bouwen: bij de bouw van een woning wordt al rekening gehouden met eventuele aanpassingen in de toekomst. Het huis kan dus later relatief eenvoudig en goedkoop aan een individuele gebruiker aangepast worden. Mensen die hulpmiddelen nodig hebben, kunnen zo langer in hun eigen huis blijven wonen. Dat is fijn voor de persoon in kwestie. Bovendien leidt aanpasbaar bouwen op termijn ook tot lagere aanpassingskosten voor subsidieverstrekkers. Er bestaan inmiddels eisen voor aanpasbaar bouwen bij nieuwbouwwoningen en woongebouwen, onder andere beschreven >

Foto: hoogte bediening van het ventilatiesysteem niet op praktische hoogte geplaatst

Foto: minder goed bezoekbaar toilet als gevolg van onpraktisch geplaatste pot t.o.v. de deuropening

in Het Handboek voor Toegankelijkheid. Er wordt bijvoorbeeld gekeken of de badkamer / toiletruimte zo ruim is dat er een rolstoel in zou kunnen draaien. Of dat schakelaars makkelijk naar andere hoogte gebracht kunnen worden.

Om in Den Haag aandacht te vestigen op dit onderwerp heeft Voorall vorig jaar in samenwerking met de Stedelijke Ouderen Commissie (SOC) een Adviseurscommissie Aanpasbaar Bouwen ingesteld. De gemeente Den Haag subsidieert dit project. Het initiatief en de werkwijze zijn mede door de Coördinator Toegankelijkheid

bij de Dienst Stedelijke Ontwikkeling van Den Haag, tot stand gekomen. Er werken drie woningbouwcoöperaties mee: Haagwonen, Staedion en Vestia.

Hoe gaat het in zijn werk? De Adviseurscommissie, bestaande uit 3 leden van het SOC en 1 vanuit Voorall, maakt een afspraak met de coöperatie om samen een locatie te bezoeken. Naar aanleiding van een (technische) checklist wordt er onderzoek gedaan en worden foto's gemaakt.

De resultaten worden verwerkt in een rapportage. Deze wordt aangeboden

aan de betrokken woningbouwcoöperatie. De gemeente krijgt uiteindelijk alle rapportages. Doel is dat ze kunnen zien wat momenteel de status van de bewoonbaarheid van de stad is voor mensen met een beperking.

De objecten die op de rol staan voor 2010 zijn: Complex Beeklaan en Spoorwijk. Eerder werden al projecten aan de Pisuissestraat en de Melis Stokelaan, in een gedeelte van Spoorwijk en Wateringseveld en de flat Het Strijkijzer vlak bij Hollands Spoor onderzocht.

2.3 Gangen						
Code	Eisen	voldoet	opmerkingen	weging	resultaat	totaal
2.3.1	Breedte ≥ 1,1 m, lengte ≥ 1,3 m	1		5	0	
2.3.2	Een deur aan het einde van de gang, gangbreedte minimaal 1,0 m	1		0	0	
2.3.3	Een deur in de zijwand, gangbreedte minimaal 1,1 m	1		0	0	
				max.haaibaar:	5	gerealiseerd: 0
2.4 Woonkamer						
Code	Eisen	voldoet	opmerkingen	weging	resultaat	totaal
2.4.1	zifmaat 3,0 x 3,4 m	1		4	0	
2.4.2	oefmaat 2,5 x 2,5 m	1		4	0	
				max.haaibaar:	8	gerealiseerd: 0

illustratie:
Voorbeeld uit Checklist

RandstadRail Kennismakingsproject nu al een succes!

Het project van Voorall dat er naar streeft dat mensen met een beperking veilig leren reizen met de RandstadRail-lijnen 3 en 4 tussen Den Haag en Zoetermeer loopt als een trein.

Inmiddels hebben 10 mensen met een beperking de begeleidde ritten afgerond. De reizigers zijn blij en enthousiast met hun nieuw verworven vrijheid. Reacties van de mensen die inmiddels in staat zijn te reizen met RandstadRail: "deze rijtuigen

zouden overal ingezet moeten worden" en "ik kan nu eindelijk weer eens naar de stad, hier was ik in jaren niet meer geweest". Nog 35 mensen hebben zich aangemeld voor begeleiding. Zij zullen in de eerste twee maanden van dit jaar gekoppeld worden aan een coach. De begeleiding is bedoeld voor mensen die gebruik maken van een stok, rollator, (elektrische) rolstoel, scootmobiel, en blinde of slechtziende mensen. Elke

reiziger krijgt een coach met wie hij maximaal 3 begeleidingsritten met RandstadRail maakt. Tijdens de ritten leert de coach de reiziger de handigheidjes die belangrijk zijn bij het reizen met RandstadRail. Voorall heeft hiervoor 20 vrijwilligers geïnstrueerd.

'Kennismaking RandstadRail' wordt uitgevoerd door Voorall in samenwerking met HTM en Stichting Platform Gehandicapten Leidschendam-Voorburg.

Verder werken aan ambitie 7 van het Haags Mantelzorgakkoord

In 2010 werkt Voorall samen met de Raad van Mantelzorgers, MEE Zuid-Holland Noord en Zorgbelang Zuid-Holland door aan het verbeteren van de positie van de mantelzorger in het indicatieproces. Mantelzorgers zijn vaak niet betrokken bij de indicatiestelling voor de zorgvrager die zij ondersteunen. Hierdoor kan het voorkomen dat zij te veel belast worden in de zorgverlening. Een scholingsbijeenkomst voor mensen achter de Den Haag OpMaat en i-Shop loketten moet hier uitkomst bieden. Er wordt kennis overgebracht over het herkennen van een mantelzorger en over de verschillende manieren waarop de mantelzorger doorverwezen kan worden.

Om tegemoet te komen aan de roep om duidelijke informatie is er een folder gemaakt om mantelzorgers te informeren over de ondersteuning waarvan ze in Den Haag gebruik kunnen maken. Elk stadsdeel heeft een Steunpunt Mantelzorg waar mantelzorgers voor advies en emotionele ondersteuning terecht kunnen. Mantelzorgers kunnen een deel van hun taken over laten nemen door professionele zorgverleners, zoals wijkverpleging en huishoudelijke hulp. Zij kunnen hulpmiddelen aanvragen om de zorg lichter te maken. Ook kan de mantelzorger vervangende zorg regelen om eens een weekje weg te kunnen om op adem te komen. Voor sommige hulp is een indicatie nodig. In de brochure staat waar mantelzorgers daarvoor terecht kunnen.

Wilt u de folder ontvangen, dan kunt u deze aanvragen bij Reina van den Eijnden, consultant mantelzorg van de Stichting MantelZorg Den Haag. Zij is telefonisch te bereiken op 06 - 57 83 77 98, of per mail: r.v.d.eijnden@mantelzorgdenhaag.nl.

Het flexibele team van Voorall

Nieuwsgierig wie er meewerken aan de activiteiten bij Voorall? Op www.voorall.nl onder het team van Voorall kunt u met ons kennismaken.

Voorall publicaties

Nieuw uitgebracht door Voorall:

- Advies Boulevard Scheveningen
- Advies Oversteekplaatsen
- Advies OV-Chipkaart
- Folder Ondersteuning voor Haagse Mantelzorgers (ism de partners van het Haags Mantelzorgakkoord)

Bekijk alle Voorall publicaties digitaal op www.voorall.nl/publicaties/adviezen.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een driemaandelijks uitgave van Voorall en bedoeld voor iedereen die professioneel betrokken is bij Hagenaars met een beperking.

Redactie:

Communicatie Voorall, Tillie van Wijk

Ontwerp:

MatGlas
Ontwerpbureau, Jan Bakker

Contactgegevens:

Van Diemenstraat 196

2518 VH Den Haag

070 365 52 88

info@voorall.nl

www.voorall.nl

VOOR *all*
voor Hagenaars met een beperking